

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 199/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. Š., H., toho času vo väzbe, ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 8 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupmi a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011 a Okresnej prokuratúry Trnava z 20. septembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 581/2010, v ktorom podala návrh na jeho vzatie do väzby, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2011 doručená sťažnosť Ľ. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 8 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupmi a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011 a Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „okresná

prokuratúra“) z 20. septembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 581/2010, v ktorom podala návrh na jeho vzatie do väzby na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“). Súčasťou sťažnosti bola žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že okresná prokuratúra tým, že „dňa 20. 9. 2010 podala návrh na vzatie do väzby na Okresný súd Trnava, sudkyňi pre prípravné konanie JUDr. H. G. v trestnej veci obvineného E. Š. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b trestného zákona.

Namietam predovšetkým nedodržanie 24 hodinovej lehoty na odovzdanie súdu obvineného, pretože osobné sloboda mi bola obmedzená 18. 9. 2010 o 19. 30 hodine a návrh na vzatie do väzby Okresnej prokuratúry v Trnave sp. zn. 2 Pv 581/10-7 bol podaný Okresnému súdu v Trnave až 20. 9. 2010 čím bol jednoznačne porušený čl. 8 ods. 3 Listiny..., čo som namietal aj v sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe dňa 7. 1. 2011 na Krajský súd Trnava, ktorý sa k porušeniu môjho základného práva... absolútne nevyjadril, čo považujem za neprípustné...“.

Sťažovateľ na základe uvedeného ústavný súd žiada, aby rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011 a taktiež návrh na vzatie do väzby od okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 581/10 z 20. septembra 2010 zrušil v plnom rozsahu a rozhodol uznesením, ktorým mu prizná finančné zadosťučinenie v sume 12 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd podľa čl. 8 ods. 3 listiny malo dôjsť rozhodnutím okresnej prokuratúry z 20. septembra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 581/2010 o návrhu na jeho vzatie do väzby, o ktorom rozhodol 21. septembra 2011 právoplatne okresný súd, a to nedodržaním 24-hodinovej zákonnej lehoty od jeho zadržania (resp. od obmedzenia osobnej slobody), do rozhodnutia o návrhu na vzatie do väzby.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy),... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný

súd“) je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Ústavný súd zistil, že návrh okresnej prokuratúry bol podaný ešte 20. septembra 2010 a sťažovateľ bol vzatý do väzby na základe tohto návrhu uznesením okresného súdu sp. zn. Tp/46/2010 z 21. septembra 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť toho istého dňa, teda ešte 21. septembra 2010. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu však sťažovateľ nepodal žiadny opravný prostriedok.

Podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby (...).

Podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť. Sťažnosť nie je prípustná, ak o väzbe rozhoduje odvolací súd alebo dovolací súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa mohol domôcť ochrany svojich práv podaním sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 21. septembra 2010, ktorý rozhodol na základe návrhu okresnej prokuratúry, avšak z obsahu sťažnosti nevyplýva, že túto možnosť využil.

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, III. ÚS 98/2011).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Nad rámec k tomu ústavný súd uvádza, že uvedené námietky sťažovateľa treba považovať aj za zjavne neopodstatnené, a to z týchto dôvodov. Podľa čl. 152 ods. 1 a 4 ústavy má ústava prednosť nielen pred zákonmi a podzákonnými normatívnymi právnymi aktmi, ale i pred ústavnými zákonmi, teda i pred listinou. Ak teda čl. 17 ods. 3 ústavy ustanovuje lehotu 48 hodín a čl. 8 ods. 3 listiny pre rovnaké situácie lehotu 24 hodín, tak platí čl. 17 ods. 3 ústavy, čiže lehota 48 hodín. S týmito otázkami sa ústavný súd už vysporiadal vo svojich viacerých rozhodnutiach napr. č. k. I. ÚS 141/04-37 a č. k. I. ÚS 100/04-76. Obdobné stanoviská zaujal ústavný súd aj v rozhodnutí č. k. III. ÚS 220/04-45 z 30. júna 2004.

Aj súčasná právna úprava obsiahnutá napr. v § 73, § 85 až § 87 Trestného poriadku vychádza z ústavnosti 48-hodinových lehôt. Právna istota, predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a zásada prednosti ústavne konformného výkladu spolu so zásadou zotrvania na už rozhodnutom, pokiaľ nie sú zvlášť významné dôvody pre zmenu judikatúry, teda vedú ústavný súd k tomu, aby aj naďalej pokladal za ústavný postup orgánov verejnej moci rešpektujúci 48-hodinové lehoty podľa čl. 17 ods. 3 ústavy (obdobne napr. II. ÚS 396/06).

2. V ďalej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 8 ods. 3 listiny uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 T/64/2010 z 11. januára 2011 tým, že sa k jeho sťažnosti „*proti rozhodnutiu o väzbe dňa 7. 1. 2011... absolútne nevyjadril, čo považujem za neprípustné...*“.

Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne

zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto neposudzuje správnosť procesného postupu či skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07). Do jeho právomoci v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej moci s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05).

Ústavný súd z tohto pohľadu preto preskúmal obsah namietaného uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 5 T/64/2010 z 11. januára 2011 o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby zo 7. januára 2011 a konštatuje, že je síce pomerne stručné a nedalo vyčerpávajúcu odpoveď na všetky námietky sťažovateľa, ako to tvrdí on vo svojej sťažnosti, ale na druhej strane ho nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, resp. svojvoľné.

Z rozhodnutia krajského súdu totiž nepochybne vyplýva, že riadne preskúmal správnosť výrokov rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj to, či dôvody väzby u sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naďalej trvajú (stotožnil sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením), a keďže „*nezistil žiadne dôvody pre zmenu I. stupňového rozhodnutia, sťažnosť obvineného ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol*“.

Sťažovateľ bol v okolnostiach prípadu navyše vzatý do väzby ešte uznesením okresného súdu sp. zn. Tp/46/2010 z 21. septembra 2010 a toto uznesenie sa stalo právoplatným toho istého dňa [sťažovateľ ho v zákonnej lehote ani nenapadol účinným

riadnym opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorú mal vtedy k dispozícii], preto jeho námietky v tomto smere už nemôžu nijakým spôsobom spochybniť iné rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 Tos/22/2011 z 8. februára 2011 preskúmavajúce rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 5 T/64/2010 z 11. januára 2011 o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ktoré je predmetom tejto sťažnosti.

Nad rámec ústavný súd k tomu tiež zistil, že okresný súd po podaní obžaloby (9. marec 2011) rozhodol trestným rozkazom sp. zn. 5 T/18/2011 z 10. marca 2011 tak, že v danej trestnej veci uložil okrem iného sťažovateľovi úhrnný trest odňatia slobody v trvaní deväť mesiacov nepodmienečne a jeho rozhodnutie nadobudlo aj právoplatnosť 8. apríla 2011.

Ústavný súd sa vzhľadom na konkrétne okolnosti uvedeného prípadu preto nedomnieva, že by závery krajského súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené či arbitrárne, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2011